

Kancelaria Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej

Pomóżmy kasztanowcom

www.pomozmykasztanowcom.pl

Ogólnopolska akcja grabienia i utylizacji liści
kasztanowców zaatakowanych przez
szrotówka kasztanowcowiaczka
- JESIEŃ 2010-

Instrukcja dla szkół

O Programie „Pomóżmy kasztanowcom”

„Pomóżmy kasztanowcom” to zainicjowany w 2005 roku przez **Fundację Nasza Ziemia i Clear Channel Poland** program ochrony kasztanowców i edukacji ekologicznej. Inicjuje on i wspiera lokalne działania mające na celu ochronę kasztanowców oraz kształtowanie szacunku wobec drzew. Obejmuje zarówno edukację ekologiczną, prowadzoną głównie wśród dzieci i młodzieży, jak i konkretne działania ochronne. Jego uczestnicy zapoznają się z rolą, jaką kasztanowce odgrywają w przyrodzie i przemyśle, problemem zjadania ich liści przez szrotówka kasztanowcowiaczka oraz metodami pomocy. Działają również na polu ochrony kasztanowców: inwentaryzują drzewa, wykonują zabiegi ochronne (np. wygrabiają i niszczą liście z poczwarkami szrotówka), motywują służby odpowiedzialne za zieleń w gminie, itp.

Od 2006 roku partnerem FNZ oraz CCP są **Lasy Państwowe**. Jesienią 2006 roku działania na rzecz kasztanowców objęła **patronatem Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej**.

Program można realizować:

- **propagując ideę** szacunku oraz odpowiedzialności za drzewa oraz **popularyzując wiedzę** na temat ochrony kasztanowców przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem,
- **inwentaryzując kasztanowce**. Celem inwentaryzacji jest policzenie oraz precyzyjne określenie położenia i stanu otaczających nas kasztanowców,
- **„adoptując” kasztanowce**, czyli opiekując się wybranymi drzewami lub wspierając je w walce ze szkodnikiem. Zdrowym drzewom wystarczy regularne: w zimie - usuwanie zanieczyszczonych chemikaliami resztek śniegu (osłabiają one system korzeniowy), zaś latem - podlewanie w czasie suszy (kasztanowce lubią wilgoć). Drzewa zarażone wymagają

dokładnego grabienia i niszczenia opadłych, zainfekowanych liści oraz zastosowania jednej z metod leczenia: chemicznej (iniekcje, pułapki feromonowe) lub mechanicznej (lepowanie pni),

- **nawiązując współpracę z lokalnymi ośrodkami decyzyjnymi** odpowiedzialnymi za ochronę przyrody. Szkoła może np. współpracować z lokalnymi władzami podczas grabienia liści (uczniowie grabią liście, zaś gmina je wywozi lub pośredniczy w kontakcie z firmami utylizującymi śmieci),
- **pozyskując środki** na leczenie i pielęgnację drzew, w tym uczestnicząc w sprzedaży cegiełek przygotowanych specjalnie na ten cel, czyli zbiórce publicznej, która prowadzona jest pod kierownictwem Fundacji Nasza Ziemia.

Jak możemy pomóc kasztanowcom jesienią?

Jedną z najprostszych i najtańszych metod zwalczania szkodnika jest jesienne grabienie i utylizacja liści kasztanowca. Skuteczna walka ze szrotówkiem uzależniona jest jednak od skali działań. Musi mieć ona masowy charakter, aby motyl nie przemieszczał się z jednego obszaru na drugi.

Po raz kolejny zatem Kancelaria Prezydenta RP, Fundacja Nasza Ziemia oraz Lasy Państwowe zapraszają wszystkie szkoły i ośrodki edukacyjne do udziału w ogólnopolskiej akcji grabienia liści kasztanowca. Akcja jest częścią Programu „Pomóżmy kasztanowcom”.

Jak zorganizować szkolną akcję grabienia liści?

Grabienia uczyć nikogo nie trzeba. Szkoły są ponadto świetnymi organizatorami podobnych działań. Pozwolimy sobie jednak przypomnieć o kilku ważnych zasadach pomocnych przy organizacji akcji:

1. o planowanym grabieniu trzeba poinformować gminny referat d.s. ochrony środowiska i gospodarki odpadami, a następnie wspólnie ustalić szczegóły organizacyjne (kiedy i gdzie odbędzie się akcja, czy Urząd gminy zapewni worki, gdzie należy zostawić zgrabione i zebrane do worków liście itp.);

UWAGA! Do UG w całej Polsce zostało już skierowane specjalne pismo z prośbą o udzielenie pomocy organizacyjnej szkołom, które uczestniczą w akcji grabienia i utylizacji liści Programu „Pomóżmy kasztanowcom”.

2. przed grabieniem i podczas niego należy:
 - a. poinformować uczestników akcji o znaczeniu ich działań dla losu kasztanowców;
 - b. przypomnieć o stosownym ubraniu (stroje robocze adekwatne do pogody);
 - c. zapewnić odpowiednią liczbę grabi, worków na liście oraz sznurka do zawiązywania worków;
 - d. zabrać ze sobą apteczkę pierwszej pomocy;
 - e. **ZAWIĄZAĆ WORKI** po napelnieniu, aby liście z nich nie wypadły;
 - f. wyznaczyć miejsce z łatwym dojazdem, w którym zostaną złożone worki z liśćmi. Następnie poinformować o nim osobę odpowiedzialną za ich wywóz do utylizacji. W przypadku, gdyby nie udało się zorganizować wywozu liści, sugerujemy zostawienie zawiązanych worków w najbliższym śmietniku lub zakopanie - ale nie płycej niż pod 30 centymetrową warstwą ziemi, inaczej poczwarki szrotówka powrócą na kasztanowce.
 - g. **bezwzględnie przestrzegać zasad bezpieczeństwa, tak podczas samego grabienia, jak i podczas poruszania się po drogach.**
3. przy okazji akcji grabienia w lokalnej społeczności warto przeprowadzić akcję informacyjną o problemie ze szrotówkiem (happening, informacja-list do rodziców, list do sąsiada, list do lokalnych mediów itp.) z zachętą do grabienia liści także na posesjach prywatnych (tam zgrabione liście można zakopać na głębokość 30 cm lub w zawiązanym worku oddać razem ze śmieciami);
4. po akcji należy poinformować o jej efektach Lokalnego Koordynatora Programu [**w załączeniu - formularz sprawozdania**]. Formularz sprawozdania z akcji grabienia może jednocześnie posłużyć jako zgłoszenie do Programu.

Fundacja Nasza Ziemia i Lasy Państwowe serdecznie dziękują wszystkim nauczycielom, uczniom i ich rodzicom za zaangażowanie się w akcję grabienia i utylizacji liści kasztanowca.

Dzięki Wam kasztanowce będą miały szansę na przeżycie kolejnej wiosny!

Więcej informacji: www.pomozmykasztanowcom.pl

Koordinator Lokalny *imię i nazwisko, stanowisko służbowe, nr telefonu, e-mail*]:

.....

Koordinatorka Krajowa: Ewa Smolska-Eytner, koordynator@pomozmykasztanowcom.pl, 501 535 034

